

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ

до проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання у банківській галузі»

I. Визначення проблеми

Частиною першою статті 267 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі Угода) передбачено, що протягом трьох років з дати набрання чинності Угодою Україна зобов'язана, зокрема, прийняти національне законодавство про державну допомогу.

Правові засади проведення моніторингу державної допомоги суб'єктам господарювання, здійснення контролю за допустимістю такої допомоги для конкуренції встановлено Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон), який спрямований на забезпечення захисту та розвитку конкуренції, підвищення прозорості функціонування системи державної допомоги та дотримання міжнародних зобов'язань України у сфері державної допомоги.

Пунктом 8 частини другої статті 6 Закону встановлено, що критерії оцінки допустимості державної допомоги на підтримку окремих галузей економіки встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Враховуючи наведене, наразі існує проблема неврегульованості критеріїв оцінки допустимості державної допомоги у банківській галузі.

Беручи до уваги положення статті 264 Угоди, під час врегулювання на підзаконному рівні критеріїв оцінки допустимості державної допомоги у банківській галузі, до уваги має бути взято, зокрема, судову практику Суду Європейського Союзу, відповідне вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Європейського Союзу.

Так, критерії оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання у банківській галузі розроблено з урахуванням положень Повідомлення Комісії про застосування з 1 серпня 2013 року правил державної допомоги до заходів підтримки на користь банків у контексті фінансової кризи («Повідомлення про банківську діяльність») від 30.07.2013 № 2013/C 216/01.

Інформацію про основні групи (підгрупи), на які проблема справляє негативний вплив наведено у таблиці.

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни		×
Держава	×	
Суб'єкти господарювання	×	
у тому числі суб'єкти малого підприємництва		×
у тому числі суб'єкти, які здійснюють діяльність у сфері сільськогосподарського виробництва та рибальства, виробництва зброї і військового спорядження для потреб Збройних Сил України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, а також правоохоронних органів спеціального призначення		×
у тому числі суб'єкти, які здійснюють господарську діяльність, пов'язану з інвестуванням в об'єкти інфраструктури із застосуванням процедур державних закупівель		×
у тому числі суб'єкти, які здійснюють господарську діяльність, пов'язану з наданням послуг, що становлять загальний економічний інтерес, у частині компенсації обґрунтованих витрат на надання таких послуг		×

Проблему не може бути розв'язано за допомогою ринкових механізмів, оскільки вони не встановлюють критерії оцінки допустимості державної допомоги у банківській галузі.

Проблему не може бути розв'язано за допомогою чинних регуляторних актів, оскільки жоден з них не регулює встановлення критеріїв оцінки допустимості державної допомоги у банківській галузі.

Отже, для вирішення проблеми необхідно розробити відповідний нормативно-правовий акт, а саме постанову Кабінету Міністрів України «Про затвердження Критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання у банківській галузі».

II. Цілі державного регулювання

Здійснення державного контролю за допустимістю державної допомоги суб'єктам господарювання для конкуренції передбачає виникнення відносин між Уповноваженим органом з питань державної допомоги (далі – Уповноважений орган), надавачами та отримувачами державної допомоги на різних етапах надання державної підтримки, зокрема, на стадії її планування.

Відповідно до принципів, закріплених у Договорі про функціонування Європейського Союзу, Угоді про асоціацію між Україною та ЄС, Законі України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», будь-яка державна допомога, яка спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності, є забороненою (крім низки передбачених Законом виключень).

В процесі здійснення державного контролю та моніторингу державної допомоги, рішеннями Уповноваженого органу має визначатися допустимість для конкуренції державної допомоги суб'єктам господарювання у банківській галузі під час:

- реструктуризації;
- заходів з управління знеціненими активами;
- заходів, спрямованих на підтримку платоспроможності;
- ліквідації банку.

Для таких випадків Законом передбачено встановлення єдиного порядку дій Уповноваженого органу, надавачів державної допомоги та її отримувачів, спрямованого на визначення допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання у банківській галузі.

Впровадження такого підходу захищає інтереси суспільства від спотворення конкуренції та неефективного функціонування товарних ринків внаслідок неефективного та безконтрольного надання такої державної допомоги.

Запропонований до розгляду проект регуляторного акту розроблено з метою впровадження правового регулювання відносин між Антимонопольним комітетом України (як Уповноваженим органом), надавачами державної допомоги та її отримувачами – суб'єктам господарювання у банківській галузі під час оцінки допустимості такої допомоги для конкуренції.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів:

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1	Відсутність регулювання
Альтернатива 2	Заборона надання державної допомоги суб'єктам господарювання у банківській галузі
Альтернатива 3	Прийняття нового регуляторного акта

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

Оцінка впливу на сферу інтересів держави:

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	-	Негативний вплив на: - міжнародну торгівлю; - обсяги інвестицій, у тому числі міжнародних; - позиції України у міжнародних рейтингах та виконання міжнародних зобов'язань.
Альтернатива 2	-	Негативний вплив на: - кількість суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у відповідній сфері; - позиції України у міжнародних рейтингах та виконання міжнародних зобов'язань.
Альтернатива 3	Позитивний вплив на: - міжнародну торгівлю; - обсяги інвестицій, у тому числі міжнародних; - кількість суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у відповідній сфері; - позиції України у міжнародних рейтингах та виконання міжнародних зобов'язань.	-

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян:

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	-	-
Альтернатива 2	-	-
Альтернатива 3	-	-

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання:

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць	77	-	-	-	77
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	100	-	-	-	X

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	-	- продуктивність та конкурентоспроможність суб'єктів господарювання;

		- інновації та розвиток; - доступ до фінансів.
Альтернатива 2	-	Негативний вплив на: - продуктивність та конкурентоспроможність суб'єктів господарювання; - інновації та розвиток; - доступ до фінансів.
Альтернатива 3	Позитивний вплив на: - продуктивність та конкурентоспроможність суб'єктів господарювання; - інновації та розвиток; - доступ до фінансів.	-

Витрати, які будуть виникати внаслідок дії регуляторного акта:

Сумарні витрати за альтернативами	Сума витрат, гривень
Альтернатива 1. Сумарні витрати для суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва згідно з додатком 2 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта (рядок 11 таблиці «Витрати на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта») (Додаток 1)	0
Альтернатива 2. Сумарні витрати для суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва згідно з додатком 2 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта (рядок 11 таблиці «Витрати на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта») (Додаток 1)	0
Альтернатива 3. Сумарні витрати для суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва згідно з додатком 2 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта (рядок 11 таблиці «Витрати на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта») (Додаток 1)	0

Відповідно до «Порядку подання та оформлення повідомлень про нову державну допомогу та про внесення змін до умов чинної державної допомоги», затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 04.03.2016 № 2-рп, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 04.04.2016 за № 501/28631 (зі змінами, внесеними розпорядженням Антимонопольного комітету України від 13.09.2018 № 18-рп, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 27.11.2018 за № 1337/32789) (далі – Порядок 2-рп), повідомлення про нову державну допомогу подаються Комітету надавачами державної допомоги з урахуванням строків розгляду повідомлення та справи про державну допомогу, визначених Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

Отже, витрати, які будуть виникати внаслідок дії регуляторного акта для суб'єктів господарювання – отримувачів державної допомоги відсутні.

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг	Вигоди	Витрати	Обґрунтування	відповідного	місця
---------	--------	---------	---------------	--------------	-------

результативності	(підсумок)	(підсумок)	альтернативи у рейтингу
Альтернатива 1	1	1	Альтернатива не забезпечує досягнення цілей регулювання. За відсутності вигод, кількість нерегульованих витрат залишається значною.
Альтернатива 2	1	1	Альтернатива не забезпечує досягнення цілей регулювання. За відсутності вигод, кількість нерегульованих витрат залишається значною.
Альтернатива 3	4	4	Альтернатива забезпечує досягнення цілей регулювання. За відсутності нерегульованих витрат, дозволяє досягти максимальної кількості вигод.

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Альтернатива 1	1	цілі прийняття регуляторного акта не можуть бути досягнуті (проблема продовжує існувати)
Альтернатива 2	1	цілі прийняття регуляторного акта не можуть бути досягнуті (проблема продовжує існувати)
Альтернатива 3	4	цілі прийняття регуляторного акта можуть бути досягнуті повною мірою (проблема більше існувати не буде)

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи / причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
Альтернатива 1	Відсутність критеріїв оцінки допустимості державної допомоги у банківській галузі матиме наслідком фактичну неможливість визначення Уповноваженим органом допустимості для конкуренції державної допомоги у банківській галузі.	X
Альтернатива 2	Прийняття рішення щодо заборони надання державної допомоги суб'єктам господарювання у банківській галузі поставить вітчизняних суб'єктів господарювання у менш вигідне становище порівняно із закордонними конкурентами. Відмова від інституту державної допомоги як такого призведе до втрати одного з інструментів ефективного державного контролю у сферах, де ринкові недоліки не	X

	можуть бути виправлені самостійно. Від такої альтернативи слід відмовитись.	
Альтернатива 3	Внаслідок прийняття акту буде врегульовано відносини, які виникають між Антимонопольним комітетом України (як Уповноваженим органом), надавачами державної допомоги у банківській галузі та її отримувачами під час оцінки допустимості такої державної допомоги. До того ж, будуть виконані вимоги міжнародних зобов'язань України (частина перша статті 267 Угоди), а також вимоги Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».	На дію акту може вплинути зміна правових засад здійснення контролю за допустимістю державної допомоги суб'єктам господарювання для конкуренції, встановлених Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання проблеми

Проектом постанови передбачається визначити критерії оцінки допустимості державної допомоги у банківській галузі.

Проектом постанови пропонується визначити:

- мету і форми державної допомоги;
- категорії отримувачів державної допомоги;
- умови та спосіб розрахунку сукупного розміру державної допомоги;
- витрати, що можуть бути відшкодовані отримувачам державної допомоги.

Для впровадження цього регуляторного акта органи влади повинні здійснити, насамперед, організаційні заходи, які вживаються зазвичай для виконання актів Кабінету Міністрів України.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Впровадження положень проекту постанови забезпечить оцінювання допустимості державної допомоги у банківській галузі відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

Реалізація проекту постанови не потребує додаткових матеріальних, фінансових ресурсів центральних органів виконавчої влади чи місцевого самоврядування.

Розрахунок витрат на виконання вимог регуляторного акта для органів виконавчої влади чи органів місцевого самоврядування не здійснювався.

Запропонований проект регуляторного акта не поширюється на суб'єктів малого підприємництва, тому розрахунок витрат на запропоноване державне регулювання для суб'єкта малого підприємництва також не проводився.

Механізм оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання здійснюється відповідно до Порядку 2-рп.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Запропонований проект регуляторного акта розроблено відповідно до частини другої та третьої статті 6 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», термін дії якого не обмежений.

Датою набрання чинності регуляторного акта пропонується встановити дату його опублікування, термін дії – безстроковий.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Основні показники:

1. Обсяг економії державних та місцевих ресурсів внаслідок застосування акта.
2. Кількість суб'єктів господарювання, на яких поширюватиметься дія акта.
3. Розмір коштів і час, що витратяться суб'єктами господарювання, пов'язаними з виконанням вимог акта.
4. Рівень поінформованості суб'єктів господарювання з основних положень акта.

Додаткові показники:

1. Кількість рішень Антимонопольного комітету України про допустимість державної допомоги у банківській галузі.
2. Кількість рішень Антимонопольного комітету України про недопустимість для конкуренції державної допомоги у банківській галузі.
3. Кількість випадків скасування в судовому порядку рішень Антимонопольного комітету України, прийнятих на підставі акта.

IX. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Строк проведення базового відстеження результативності дії регуляторного акта – з 11.01.2019 до 11.07.2019.

Строк проведення повторного відстеження результативності дії регуляторного акта – з 11.07.2020 до 11.08.2020.

Метод проведення відстеження результативності – статистичний.

Відстеження результативності здійснюватиметься за допомогою статистичних даних (дані Антимонопольного комітету України щодо застосування акта).

Голова Комітету

Ю. ТЕРЕНТЬЄВ

ВИТРАТИ

на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають
внаслідок дії регуляторного акта

Порядковий номер	Витрати	За перший рік	За п'ять років
1	Витрати на придбання основних фондів, обладнання та приладів, сервісне обслуговування, навчання / підвищення кваліфікації персоналу тощо, гривень	0	0
2	Податки та збори (зміна розміру податків/зборів, виникнення необхідності у сплаті податків/зборів), гривень	0	0
3	Витрати, пов'язані із веденням обліку, підготовкою та поданням звітності державним органам, гривень	0	0
4	Витрати, пов'язані з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю) (перевірок, штрафних санкцій, виконання рішень/приписів тощо), гривень	0	0
5	Витрати на отримання адміністративних послуг (дозволів, ліцензій, сертифікатів, атестатів, погоджень, висновків, проведення незалежних/обов'язкових експертиз, сертифікації, атестації тощо) та інших послуг (проведення наукових, інших експертиз, страхування тощо), гривень	0	0
6	Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо), гривень	0	0
7	Витрати, пов'язані із наймом додаткового персоналу, гривень	0	0
8	Інше (уточнити), гривень	0	0
9	РАЗОМ (сума рядків: 1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8), гривень	0	0
10	Кількість суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на яких буде поширено регулювання, одиниць	77	77
11	Сумарні витрати суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на виконання регулювання (вартість регулювання) (рядок 9 x рядок 10), гривень	0	0

Розрахунок відповідних витрат на одного суб'єкта господарювання

Вид витрат	У перший рік	Періодичні (за рік)	Витрати за п'ять років
Витрати на придбання основних фондів, обладнання та приладів, сервісне обслуговування, навчання / підвищення кваліфікації персоналу тощо	0	0	0

Вид витрат	Витрати на сплату податків та зборів (змінених/нововведених) (за рік)	Витрати за п'ять років
Податки та збори (зміна розміру податків/зборів, виникнення необхідності у сплаті податків/зборів)	0	0

Вид витрат	Витрати на ведення обліку, підготовку та подання звітності (за рік)	Витрати на оплату штрафних санкцій за рік	Разом за рік	Витрати за п'ять років
Витрати, пов'язані із веденням обліку, підготовкою та поданням звітності державним органам (витрати часу персоналу)	0	0	0	0

Вид витрат	Витрати на адміністрування заходів державного нагляду (контролю) (за рік)	Витрати на оплату штрафних санкцій та усунення виявлених порушень (за рік)	Разом за рік	Витрати за п'ять років
Витрати, пов'язані з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю) (перевірок, штрафних санкцій, виконання рішень/приписів тощо)	0	0	0	0

Вид витрат	Витрати на проходження відповідних процедур (витрати часу, витрати на експертизи, тощо)	Витрати безпосередньо на дозволи, ліцензії, сертифікати, страхові поліси (за рік - стартовий)	Разом за рік (стартовий)	Витрати за п'ять років
Витрати, пов'язані з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю) (перевірок, штрафних санкцій, виконання рішень/приписів тощо)	0	0	0	0

Вид витрат	За рік (стартовий)	Періодичні (за наступний рік)	Витрати за п'ять років
Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо)	0	0	0

Вид витрат	Витрати на оплату праці додатково найманого персоналу (за рік)	Витрати за п'ять років
Витрати, пов'язані із наймом додаткового персоналу	0	0